

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

16 жовтня 2019 року

Веде засідання голова Комітету ВЕНЕДІКТОВА І.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня! Я думаю, що у нас кворум є. Скільки у нас людей, Олеже Анатолійовичу, зараз 14?

Ми можемо розпочинати засідання комітету. З 24 членів комітету у нас сьогодні... на цю хвилину присутні 14 членів комітету. Засідання комітету оголошую відкритим.

Перед початком засідання комітету необхідно оголосити, хто у нас ще є з громадськості присутні на комітеті, крім членів комітету. Будь ласка. Реєструються, да? Тоді, якщо можна, колеги, я повідомлю трошки пізніше про те, хто у нас сьогодні з нами на комітеті.

Щодо порядку денного. Колеги, подивіться, будь ласка. З порядком денним ознайомлені з п'ятниці, мені здається. Ми можемо його прийняти за основу та в цілому чи спочатку тільки за основу? За основу та в цілому, да? Добре.

Колеги, ставиться пропозиція на голосування прийняти порядок денний за основу.

Хто – за?

Олеже Анатолійовичу, скажіть нам. *(Шум у залі)* Олеже Анатолійовичу, я вам нагадую, що ви – секретар комітету, і ви по закону за це відповідаєте. Скажіть, будь ласка, що у нас з голосуванням.

МАКАРОВ О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте ще раз визначимося і поставимо на голосування. Ми голосуємо порядок денний за основу.

Хто за те, щоб прийняти порядок денний за основу, прошу голосувати.

17 – за. Одноголосно. На цю хвилину 17 членів комітету знаходяться в комітеті.

Будь ласка, колеги, які є пропозиції щодо порядку денного? Є. Будь ласка, Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Шановний пане голову, прошу вас у "Різному" доповнити та винести на розгляд питання щодо результатів роботи робочої групи про внесення у предмети відання нашого комітету про ЗМІ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто за те, щоб доповнити... *(Шум у залі)*

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо в "Різному", то не треба вносити. Просто в "Різному" це питання розглянемо і все.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо в "Різному", то залишаємо. Якщо окремим пунктом, то... Залишаємо в "Різному", да? Всім до відома. Колеги, в "Різному" будемо розглядати ще один порядок...

Якщо більше пропозицій немає, будь ласка, хто за те, щоб прийняти порядок денний в цілому.

Хто – за? 18. На цю хвилину нас скільки? 18 членів комітету, долучилися ще колеги. 18 – за. Рішення прийнято одноголосно.

Перше питання стосується кадрових питань, це про призначення судді Конституційного Суду України. Нагадую вам, що конкурс був розпочатий Апаратом Верховної Ради ще за минулу каденцію Верховної Ради. Там є чіткі встановлені терміни і строки для проведення конкурсу, ми про це вже починали інформаційно говорити на минулому засіданні комітету. Будь ласка, відповідальна особа у нас – Совгіря Ольга Володимирівна. Доповідайте.

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може Ольга Володимирівна виступити, а потім ви пізніше?

ВЛАСЕНКО С.В. Мені треба 15 секунд, а далі ми визначимося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Я вам вдячний, пані голово, але сьогодні Ольгу Володимирівну Совгірю призначили представником у Конституційному Суді. Чи не вбачаємо ми конфлікту інтересів в тому, що вона доповідає... ні-ні, доповідає питання, пов'язане з формуванням Конституційного Суду? Можливо, просто... Ну, розумію, що питання технічне, може ви доповісте, пані голово, це питання, і ми проголосуємо, щоб потім ніхто не ставив під сумнів, що представник у Верховній Раді по суті впливав на розгляд питання і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте ми обговоримо, і я взагалі вважаю, що якщо хтось критикує, то має пропонувати.

Сергій Володимирович, так ви можете виступити з цього ж питання.
(Шум у залі)

Павло Васильович, що ви хочете сказати?

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Я хочу зазначити тільки, що не вважаю це конфліктом інтересів. З того приводу, що Ольга Совгіря є представником Верховної Ради в Конституційному Суді, і тут вона є народним депутатом, і має право доповідати. Це питання не пов'язано будь-яким чином з її діяльністю, як саме

особистою діяльністю чи особистою позицією. Як народний депутат, я вважаю, що вона має повне право представляти і доповідати з цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Принаймні, участь в обговоренні вона точно має право приймати.

Колеги, ще хто що хоче сказати?

Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, я дякую Сергію Володимировичу. Я підтримую його пропозицію і вважаю слушною. Тому я не буду брати участь в обговоренні і голосуванні. І попрошу зробити це колегу, заступника голови комітету Андрія Євгеновича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, поки зараз Андрій Євгенович нам готується доповідати, в даному випадку, я вважаю, нам необхідно обов'язково обговорити це питання. Тому що це питання буде підніматися на кожному засіданні комітету.

Ольга Володимирівна є головою підкомітету, яка займається конституційним правом, законодавством, конституційним процесом, конституційною юстицією. І тут для нас дуже важливо визначитися комітетом і це обговорити. Зараз ми закінчимо перше кадрове питання і потім про це проговоримо, пізніше.

ВЛАСЕНКО С.В. Або в "Різному".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Або в "Різному", так.

Тому що, насправді, якщо ми залишаємо позицію комітету, то ми потім вже до цього не повертаємось. Так?

Будь ласка, Андрію Євгеновичу.

КОСТИН А.Є. Шановні колеги, як ми вже з вами обговорювали на попередньому засіданні комітету, конкурс на зміщення посад суддів Конституційного Суду був оголошений Апаратом Верховного Суду 15 серпня. І відповідно до Закону про Конституційний Суд у нас був двомісячний термін для того, щоб визначитись з позицією за результатами цього конкурсу. Але, на жаль, цей строк вже сплинув. Сьогодні в нас вже 16 жовтня, тому за таких підстав є пропозиція припинити цей конкурс у зв'язку з тим, що сплинув строк на його проведення. Це стаття 12 Закону "Про Конституційний Суд України".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте обговоримо це питання, це питання важливе. *(Шум у залі)* Да, звичайно, давайте обговорення і запитання зараз у нас...

Я просто хочу повідомити всіх присутніх, що у нас дві кандидатури були подані до 15 серпня 2019 року. Одна кандидатура, це кандидатура Хавронюка Миколи Івановича, була подана політичною партією об'єднання "Самопоміч". І друга кандидатура була подана депутатською фракцією політичної партії "Батьківщина" – Боднар-Петровська Ольга Борисівна. Тому, дійсно, в нас є, умовно кажучи, одну вакантну посаду судді Конституційного Суду, судові процеси йдуть ще у нас, тому незрозуміло, вакантна ця посада чи ні. Дві кандидатури вже подані належним чином, нам треба до цього питання негайно звертатися.

Будь ласка, питання ви хотіли, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Хотів уточнити позицію доповідача. Тобто припинити конкурс, який там відбувся чи не відбувся, а що робити далі? Тобто ми зависаємо у повітрі? Чи ми... тобто яка ваша пропозиція як доповідача? Що нам робити далі? Чи ми визнаємо, що немає вакансій, чи ми

визнаємо, що... Тобто що ми робимо далі? Тобто те, що попередній конкурс, це мені зрозуміла позиція, а що далі робимо?

КОСТИН А.Є. Я думаю, що далі ми повинні вирішувати питання, чи потрібно оголошувати новий конкурс. Це питання буде вирішуватися Верховною Радою. Як ви вже знаєте всі, що судові процеси тривають, є рішення, у нас є в роздаткових матеріалах, у всіх членів комітету є лист від заступника керівника відділу зв'язків з органами правосуддя Апарату Верховної Ради України, де є стислий зміст, я так розумію, що рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 11.10.2019. Я думаю, що за таких підстав нам треба визначатися, що робити далі із... чи призначати конкурс, чи ні?

Ви знаєте, що тут передпущено негайне виконання цього рішення. Відбулося воно чи ні, офіційних ніяких даних у нас немає.

А? Ми не знаємо, тільки один лист...

СОВГИРЯ О.В. Можна я в порядку обговорення скажу, що вчора відбулося спеціальне пленарне засідання Конституційного Суду України, і було прийнято рішення перенести це в спеціальне пленарне засідання. Тобто рішення на ньому стосовно кандидатури Станіслава Шевчука, поновлення чи не поновлення на посаді прийнято не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, Сергій Олексійович.

Колеги, насправді, ми тут всі юристи, і навіть ті, хто у нас не юристи, у нас є народний депутат Бакунець він вже юрист у нас за духом, мені здається. Тому ми, дійсно, маємо до цього питання підходити, не зважаючи на певні прізвища, а зважаючи на ту ситуацію, в якій ми зараз знаходимося.

Конкурс був об'явлений Верховною Радою. Конкурс почався, і закінчився строк подачі документів 15 серпня. Тому, дійсно, ми мали у двомісячний строк вирішити це питання. І тому, розуміючи, ми всі

відслідковували, було доручення Апарату Верховної Ради відслідковувати процеси, які відбуваються, ми це все відслідковували і спостерігали. Тому сьогодні ми мусимо прийняти правове, юридичне рішення, а не політичне рішення стосовно конкурсу, зважаючи на строки і зважаючи на те... взагалі ми маємо розібратися, чи є ця посада вакантною, чи немає?

Будь ласка, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Я взагалі все, що ви сказали, Ірина Валентинівна, повністю підтримую в даному випадку, майже як завжди. Я хотів лише зазначити, що, колеги, у нас є рішення суду, яке набрало чинності і підлягає негайному виконанню. В частині негайного виконання... воно підлягає негайному виконанню. Тому на сьогоднішній день ставити під сумнів про те, що чи справедливе рішення, чи несправедливе, у нас таких підстав немає. Ми маємо його сприймати як законне рішення, поки воно не скасовано. А та особа, яка зазначена, а саме Конституційний Суд, має його виконати негайно. Тому там перерва в них призначена, не перерва, на мій погляд, в них лише один шлях – це виконати відповідне рішення суду, це буде законним вчинком з їх боку. А з нашого боку ставити під сумнів зараз, чи є там вакансія, чи немає, також підстав немає, оскільки є рішення суду, яке закрило відповідну вакансію, воно поновило особу на цій вакансії.

Тому я вважаю, що питання, як буде завтра, що ми будемо робити далі, ми будемо виходити від того, чи буде діяти це рішення суду, чи воно буде скасовано. Якщо воно буде діяти і воно буде виконано, то нам немає такого питання взагалі щось обговорювати. Якщо воно буде скасовано, тоді будемо обговорювати це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Руслан Петрович, потім – Ольга Володимирівна, потім – Сергій Володимирович, потім – Максим Євгенович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую.

Я підтримую ідею того, що, базуючись відповідно до процедури, передбаченої Законом про Регламент, ми можемо все ж таки зупинити конкурс.

А що стосується того, як нам діяти далі. З того, що я знаю, може Ольга Володимирівна знає більше, вона поінформує нас, справа в тім, що суд не поновлював Шевчука ні на посаді судді, ні на посаді голови. Він зобов'язав Конституційний Суд поновити відповідно суддю Шевчука як суддю і як Голову Конституційного Суду. А на спеціальному засіданні Конституційний Суд звернувся повторно до Окружного адміністративного суду щодо того, щоб той роз'яснив порядок виконання свого рішення, оскільки він, Конституційний Суд, вважає, що це рішення не передбачено законом і Конституцією. Тобто зараз ситуація дещо підвисла. Нам просто треба дочекатися і відповіді від Окружного адміністративного суду, і від того, в який спосіб буде далі розвиватися спеціальне засідання Конституційного Суду. Наскільки я знаю, воно на наступному тижні має продовжитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, а от "дочекатися". Ми не порушуємо строки, чітко встановлені законом? Це ж велике питання все ж таки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ольга Володимирівна.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. А що саме ви маєте на увазі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Двомісячний строк.

СОВГИРЯ О.В. Ні. Руслан Петрович пропонує зупинити конкурс. Правильно я розумію?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Так, я погоджуюся з тим, що треба зупинити. А з приводу того, що буде далі, я пропоную зараз, поки що дочекатись того, в який спосіб буде вирішена ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут я теж погоджуюсь.

СОВГИРЯ О.В. Ще була, крім роз'яснення Округного адміністративного суду, ще була така аргументація у суддів Конституційного Суду, що Станіслав Шевчук надав неналежно завірене рішення Округного адміністративного суду, і тому на цій підставі вони теж зупинили розгляд питання.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

СОВГИРЯ О.В. Ну, коли буде надане належним чином завірене рішення суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, потім – Максим Євгенович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пані голово.

Ви сказали багато слухних речей. Єдине, що дозволю собі зазначити, ви сказали: ми всі тут юристи. Я вже давно не юрист, я просто політик з юридичною освітою, вже років 11 як. При всій повазі до всіх, можливо хтось залишився юристом, це добре напевно. І коли ви сказали дуже слухну фразу про те, що це рішення ми повинні прийняти юридично-правове, а не політичне, я думаю, що ми всі рішення повинні приймати правовими, а не політичними.

Що стосується... Ситуація, як мені здається, трошки більш багатовекторна, ніж ми зараз пробуємо її намалювати. Ну, по-перше, при всій

повазі до колег, рішення іще не набуло сили. Тобто негайне виконання – це одна історія. Рішення не набуло чинності. Негайне виконання знов-таки покладене, як справедливо зазначив Руслан Петрович, на Конституційний Суд. І Конституційний Суд буде визначати, в який спосіб виконувати це судове рішення і нести відповідальність у випадку, якщо він його якось не так виконає або не виконає взагалі. Тому, якщо ми зараз будемо приймати рішення, ну, з точки зору логіки і здорового глузду...

Я просто не хочу заважати президії.

_____ . *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, нічого страшного, я вже звик.

Так от з точки зору правової частоти нам треба подумати про підстави, на яких ми зараз припиняємо конкурс. З одного боку, ми могли б сказати, що так само, як ми зробили по кандидатурах до Вищої ради правосуддя, ми могли би сказати, що неналежний суб'єкт вносив. Але щодо фракції "Батьківщина" теж ситуація не така проста. Якщо по "Самопомочі", дійсно цього суб'єкта уже не існує, то фракція "Батьківщина" вона існувала в минулому парламенті, існує в цьому парламенті і буде існувати в наступному парламенті. Тут складніша ситуація, я би сказав в такий спосіб. Тому я теж з точки зору логіки і здорового глузду за те, щоб зупинити конкурс. Але я за те, щоб ми виважено підійшли до обґрунтування чому ми це робимо і на яких підставах ми це робимо. Щоб ми потім самі не потрапили в якусь пастку. Ще раз підкреслю, колега сказав... Знову при всій повазі до позиції колеги, колега сказав, що ми повинні шанувати судові рішення. Звичайно. Але це рішення ще не є обов'язковим для всіх громадян України, оскільки воно не набуло чинності. А воно набуде чинності після рішення апеляційного суду.

Тому "диявол в нюансах". І нам треба дуже виважено подумати про те, чим аргументувати зупинення конкурсу. Хоча конкурс, з точки зору логіки і здорового глузду, треба зупиняти. Але, знову-таки, ми теж не маємо

офіційного рішення суду у себе на руках, приймаючи це рішення. Я на минулому засіданні звертався до голови комітету з проханням звернутися до відповідного суду, щоб нас про це проінформував суд. Ну, з якихось причин це не було зроблено. І ми сьогодні маємо лише лист Апарату Верховної Ради, где "маленький Гиви" нам напел о том, какое решение суда існує. Хоча я переконаний, що він його теж не бачив. З чого він зробив такий висновок? Наскільки я розумію, Верховна Рада не була стороною у справі і так далі, і так далі, і так далі.

Хоча, з точки зору публічної інформації, звичайно, що ця інформація... ми можемо її визнати загальновідомою, ми можемо визнати, що дійсно вона існує, дійсно вона не заперечується ніким, що таке рішення є, дійсно, воно було опубліковано і так далі.

Але це все, як ви кажете, пане голову, юридичні нюанси, які фахові правники повинні... зважати на увагу. А ми – політики з юридичною освітою – можемо так трошки вільніше з цим поводитись.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут абсолютно інша ситуація, ніж ми розглядали минулого тижня щодо членів Вищої ради правосуддя. Тому що, нагадую, тоді у нас строки конкурсу не стояли і ми навіть запитували людей з інституційною пам'яттю, як так виходило? Тут у нас чітко стоїть 2-місячний термін.

Зараз Максим Євгенович виступить, потім Павло Васильович. Але спочатку я все ж таки хотіла би отримати лист присутності у нас. Чи, може, у нас є представники з Конституційного Суду сьогодні на засіданні комітету? Немає, да? Тільки журналісти. А мені треба, да, все одно повідомити, хто у нас сьогодні з нами.

Я перепрошую, якщо буду неправильно проговорювати прізвища, тому що почерк... Чернодень... Я навіть не знаю. Мирослава Вікторівна.

Перепрошую щодо прізвища. Це Український інститут майбутнього, правильно? Да. А як прізвище ваше? Дякую.

Пехньо Василь Васильович – громадський журналіст.

Гелетко Наталія – редакція газета "Голос України", оглядач.

Надія Гришин. Ні. Перепрошую за прізвища. УНІАН кореспондент.

Савченко Ольга – Інтерфакс-Україна, кореспондент.

Студенніков Сергій – Судово-юридична газета, журналіст.

Іщенко Юрій – Судово-юридична газета, оператор.

Ніхто більше до нас не долучився? Тоді переходимо далі.

Максим Євгенович, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дякую за можливість висловитись.

Я підтримаю позицію депутата Демченка про те, що є рішення суду від 11 жовтня про те, що в частині поновлення на посаді Шевчука, на посаді судді Конституційного Суду і на посаді Голови Конституційного Суду Так само як і судді Конституційного Суду України, так само як і депутати ми повинні теж це рішення виконувати і брати його до уваги. Тому я погоджуюся із позицією депутата Демченка про те, що ми тут можемо або зупинити, або теж задати питання, що зараз є рішення суду в частині його виконання щодо поновлення на посаді даного громадянина. Тому, дійсно, бо тут питання або зупиняти, або, можливо, і немає що зупиняти, а треба закрити цей конкурс.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Я також підтримаю позиції, яку надав нам, висловив доповідач. І, дійсно, пункт 6 статті 12 Закону про Конституційний Суд нам говорить про вичерпно, що є період два місяці. І якщо ми будемо зупинити це

проведення конкурсу, потім його поновлювати, потім будемо розглядати, то ми вже по за межами цього строку знаходимося. І, таким чином, ми знову ж таки будемо порушувати норму закону, і це призведе до того, що призначення у разі, якщо там станеться так, що рішення суду буде скасовано або якщо конкурс буде продовжено, то це призведе до того, що відбір суддів, які зараз нам пропонуються, буде проведено з порушенням норм закону, що я вважаю є таким, що не може відбуватися при прийнятті цього рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, нам треба просто визначитись термінологічно. Мова йдеться, висновок підкомітету був припинити конкурс, звучало, що зупинити конкурс. Тобто нам треба зрозуміти, якщо ми строки будемо призупиняти, то це йдеться про поновлення чи... це створюються прецеденти.

Я так зрозуміла, що підкомітет нам рекомендував нам цей конкурс припинити для того, щоб якщо потім з'явиться вакантна посада судді Конституційного Суду за квотою Верховної Ради, Апарат Верховної Ради знов-таки цей конкурс оголошує. Знову-таки ми маємо розуміти, що невідомо, коли це може статися, невідомо, за якої каденції, щоб ми не створювали прецеденти. Тому давайте визначимося чітко з термінологією для того, що цей конкурс припиняється з тим, щоб потім не поновлювався він, а відкривався Верховною Радою новий конкурс. Це, мені здається, важливо.

Тому, будь ласка, висловіться так само з цього приводу. Тому що пропозиція від підкомітету була про припинення конкурсу, це абсолютно інші юридичні наслідки.

Будь ласка, Максим Євгенович.

ДІРДІН М.Є. Дякую.

Моя думка особиста, що ми повинні припинити цей конкур, тому що відповідно до рішення суду є поновлення, і це хоча воно ще, теж погоджуюсь. Але оці два місяці, теж я погоджуюсь, що вони вже вийшли. І говорити сьогодні 16 жовтня, а вчора було 15 жовтня, і казати про зупинення цієї процедури сьогодні, я вважаю, воно є неправильно. Тому я виступаю про те, щоб ми обговорили, і, можливо, би було правильне рішення сьогодні з огляду на судові рішення і на ситуацію, яка склалася навколо даного органу, саме конкурс припинити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, в 5 пункті резолютивної частини рішення Окружного адміністративного суду сказано: зобов'язати Конституційний Суд України поновити Шевчука Станіслава Володимировича на посаді Голови Конституційного Суду України. Тобто ми повинні очікувати рішення Конституційного Суду як колегіального органу. У зв'язку з цим я пропоную послатися на цей пункт рішення Конституційного Суду і на частину шосту статті 12 Закону "Про Конституційний Суд України", де визначено загальний строк проведення конкурсу, і зазначити, що в зв'язку із впливом двох місяців, встановлених цим законом, і неприйняття Верховною Радою України рішення у строки, які визначені відповідно законам, припинити конкурс на вакантну посаду судді Конституційного Суду України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно.

Сергій Володимирович.

(Загальна дискусія)

_____. Дякую, Сергію Володимировичу, за передане слово.

Я насамперед підтримую припинення конкурсу, правда, оскільки для мене взагалі є абсурдною і позиція Конституційного Суду на сьогоднішній день, який не розуміє, чи йому виконувати рішення суду, чи не виконувати. Є рішення суду, воно згідно Конституції обов'язкове до тієї особи, якої стосується, а стосується Конституційного Суду, там безпосередньо у нього обов'язок. Тому, я думаю, всі ці підстави, які Конституційний Суд написав чи сказав зі слів Ольги Володимирівни, що він не отримав нібито належним чином завірену копію рішення або звернувся за роз'ясненням, ну, мною воно сприймається дуже скептично. Я боюся, що буде правдою, що я скажу, но це можливість лише відстрочити намагання не виконувати якимось чином рішення суду. Ну, це не красить, на мій погляд, позицію Конституційного Суду. Він більш ніж хтось з суб'єктів у нашій країні має розуміти, що рішення суду є обов'язкове до виконання, тим паче, що він там зазначений як виконавець. Тому я підтримую припинення конкурсу. Я думаю, є всі для цього підстави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто, колеги, ще хоче висловитися? Будь ласка, народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я вважаю, що робити з Шевчуком, нехай вирішує суд і Конституційний Суд, і адміністративний суд. Ми Комітет правової політики і ми маємо вирішити питання з проведенням конкурсу. На сьогоднішній день у нас є два кандидати. Один кандидат від "Самопоміч", такої фракції вже немає в парламенті. Інший – від БЮТу. Така фракція є, але від "Батьківщини", в іншому складі. І я думаю, щоби не порушувати права цієї особи, фракція "Батьківщина" може повторно внести цю кандидатуру, якщо буде вважати за потрібне.

Підтримую позицію підкомітету і вважаю, що конкурс потрібно припинити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Антонович.

Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Колеги, дивіться, знову питання, вибачте, що як не юрист, задаю питання тут. Але. Чи є сьогодні вакансія в Конституційному Суді? Відповідь: звичайно, є. Є за станом на сьогоднішній день, на сьогоднішній момент, на 15:30 ніхто не має доказів того, що Шевчук поновлений на своїй посаді. Це означає... посаді судді Конституційного Суду. Це означає, що є вакансія, сьогодні.

Тому я кажу ще раз, я за те, щоб ми подивилися на цю проблему не спрощено. Вона трошки глибша, ніж ми хочемо її собі уявити. Я не за Шевчука і не проти, я про це говорив на минулому засіданні комітету. Але я за те, щоб ми як комітет були аргументовані. Тому на сьогоднішній день, якщо ми навіть припинимо цей конкурс, ми повинні просити сьогодні, я не знаю, що буде завтра, коли збереться оце засідання, спеціальне засідання Конституційного Суду. Але за станом на сьогодні є вакансія в Конституційному Суді. І ми формально, якщо ми цей конкурс припиняємо, то ми формально зобов'язані оголосити новий. Сьогодні вакансія є. А якщо вони будуть не виконувати це 2 місяці, я готовий погодитись з колегою Демченком, що це виглядає сумнівно і так далі. Але. Тому, мені здавалось, що пропозиція призупинити цей конкурс до вирішення питання остаточного, як сказав пан Ватрас, як це вирішить КС і як це вирішить система судів адміністративної юстиції, тоді подивимось. Бо за станом на сьогодні, якщо ми припинимо цей конкурс, ми повинні оголосити новий. Сьогодні формально юридично є вакансія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, в нас є дві пропозиції на голосування. Перша пропозиція від підкомітету: це припинити конкурс на підставі частини

шостої статті 12 Закону про Конституційний Суд, який чітко встановлює нам проведення конкурсу в 2 місяці.

Інша пропозиція: призупинити конкурс до остаточного вирішення питання. Але, таким чином, ми все одно питання строків жодним чином не вирішуємо, а ставимо "вилку". І це патова ситуація або для нас на майбутнє і для тих кандидатів, які подались на ці конкурси, або для наступного комітету наступної каденції Верховної Ради.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Тому у нас є дві пропозиції. Яку ми першу ставимо на голосування? У нас була позиція, що висновки комітету останніми голосуються. Ні? Першим, таким чином, як ставилось на голосування, так?

ВЛАСЕНКО С.В. З вашого дозволу, репліка про те, що, на жаль, обидві ситуації – це ситуації луз-луз. У нас і там, і там дірка виходить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я вже свою позицію висловив. Я за те, щоб припинити конкурс. Тільки те, що Ольга Володимирівна пропонувала послатись на 5 пункт частини резолютивної, що стосується поновлення на посаді голови. А я думаю, що треба – на 4 пункт, щодо поновлення на посаді судді. Це принципово. Тому питання голови зараз не вирішує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, а давайте не на судове рішення, давайте посилатися на Конституційний Суд, Закон про Конституційний Суд, частина шоста.

_____ . На четвертий, на четвертий пункт...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. На 4-й треба... Тому що це принципова річ. Тому що, от, що нам не треба робити, це зараз вмішуватись в питання голови суду. Тому що це питання дуже болюче. Ви знаєте, в чому суть. Тому що є зараз чинний голова. Була голова попередня, яка приводила до присяги Президента. І тому, якщо ми зараз будемо вмішуватись, ми далеко зайдемо. Давайте ми на цьому зупинимось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Руслан Петрович звернув увагу на дуже суттєвий момент, процедурний. На що ми посилаємося? Ми посилаємося на пункт 6 статті 12 Закону України про Конституційний Суд. І саме це я прочитала як пропозицію послатися на нього для того, щоб припинити конкурс, чи на будь-який пункт судового рішення.

Давайте все ж таки, якщо ми з вами говоримо... Це питання про те, що у нас, ми або про вакантні посади говоримо, або про вплив строків – це різні підстави. А якщо строки, то давайте тоді посилатися на Закон "Про Конституційний Суд України", це знімає всі питання, так?

ВЛАСЕНКО С.В. Тим більше, що рішення суду, перше, нас не стосується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно.

ВЛАСЕНКО С.В. І, по-друге, не набуло законної сили. Ну, про що ми говоримо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Тоді пропозиція на голосування – припинити конкурс на вакантну посаду судді Конституційного Суду за квотою

Верховної Ради на підставі частини 6 статті 12 Закону України "Про Конституційний Суд України". Хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Скільки? Зараз присутні 19 членів комітету. 15 членів комітету – за.

Хто – проти? Утримався? Двоє утрималися. Таким чином, рішення... І не голосувала Ольга Володимирівна, яка вбачає тут конфлікт інтересів.

Колеги, ми в "Різному" потім повернемося до питання конфлікту інтересів. Це дуже важливе питання, нам на майбутнє ми мусимо сьогодні його вирішити раз і назавжди.

Таким чином, переходимо до наступного питання порядку денного. Це рішення прийнято. Дякую.

Наступне питання порядку денного це законопроект в першому читанні, проект Закону внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" (щодо заборони на продаж єдиного житла боржника) (реєстраційний номер 1139). Народний депутат Шпенюв його подавав, член нашого комітету. На жаль, з нами нема народного депутата Шпенюва.

Тоді, будь ласка, Ігор Павлович, ви відповідальний за цей законопроект, доповідайте нам.

ФРІС І.П. Добрий день, пані голово! Добрий день, колеги! за дорученням Голови Верховної Ради України від 4 вересня 2019 року Комітет з питань правової політики зараз розглядає на своєму засіданні закон, поданий народним депутатом Шпенювим за номером реєстраційним 1139 про заборону на продаж єдиного житла боржника щодо заборони звернення стягнення на єдине житло боржника за деякими видами заборгованості.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту, він розроблений з метою захисту права людини на житло, яке закріплене в Конституції України. Самим законопроектом вбачалося внести зміни в статтю 50 Закону України "Про виконавче провадження", а також до переліку видів майна громадян, на яке не може бути звернуто стягнення за виконавчими

документами (це безпосередньо додаток до цього закону), в яких, в цих нормах встановити заборону на звернення стягнення на єдине житло боржника житловий будинок чи квартира, або його частку, якщо таке стягнення необхідно для забезпечення боргових зобов'язань.

Одночасно з цим можна визначити, що правовий режим права власності визначається виключно законом України. А Верховна Рада України – це єдиний орган законодавчої влади, одним з повноважень якого є прийняття відповідних законів.

Пунктом першим розділу I законопроекту передбачається внести зміни до статті 50, як я вже казав згідно, якої забороняється звертати стягнення на єдине житло боржника, яке забезпечує виконання його зобов'язань для виконання безпосередньо боргових зобов'язань. Однак, стаття 50 Закону України "Про виконавче провадження" регулює питання звернення стягнення на об'єкти нерухомого майна фізичної особи, а стаття 55 зазначеного закону чітко визначає, на що не допускається звернення стягнення, і про яке майно внесено безпосередньо до додатку цього закону. Тому вбачається, що немає необхідності вносити зміни в статтю 50 на початку, а необхідно внести безпосередньо зміни до вказаного переліку. І цього буде абсолютно достатньо.

Разом з тим необхідно врахувати положення частини 7 статті 48 Закону "Про виконавче провадження", якою вже передбачено, що в разі, якщо сума яка підлягає стягненню за виконавчими документами, не перевищує 20 мінімальних розмірів заробітної плати, то звернення стягнення на єдине майно боржника та земельну ділянку, на якій розташовано таке житло, вже не здійснюється.

Одночасно з пояснювальною запискою до законопроекту не вбачається, що боржник, який свідомо передав вказане нерухоме майно в іпотеку або заставу, яке перебуває в його власності і є єдиним житлом, будинком або квартирою, застосовується такий самий механізм захисту права власності на житло у разі звернення стягнення за житлово-

комунальними послугами і за спожиті послуги за енергоресурси. При цьому запропонована редакція надасть можливість не тільки відповідно до вказаних зобов'язань звільняти вказаних боржників від звернення стягнення на єдине майно, на єдине житло, але і всіх боржників без виключення незалежно від розміру і характеру зобов'язань, відповідно до якого вони передали вказане нерухоме майно в заставу або в іпотеку. Цим в певній мірі звужуються права кредиторів, права осіб, за яким закон надає право звертати стягнення в рахунок виконання боргових зобов'язань, що теж не відповідає загальним нормам законодавства. І закріплені в Конституції правовому принципу рівності всіх перед законом, які мають бути для нас з вами визначальним. В зв'язку з цим вважається, що надання можливості всім боржникам, у яких виникла заборгованість, уникати виконання вказаних зобов'язань і не надавати можливість стягувачам звертати стягнення унеможливить загальну процедуру звернення стягнення щодо і інших зобов'язань, відповідно до яких вказане майно передавалося в забезпечення виконання.

Головне науково-експертне управління і Апарат Верховної Ради України вважають, що за результатами розгляду в першому читанні цей закон доцільно повернути на доопрацювання з наступним урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Комітет з питань євроінтеграції визначає, що вказані норми не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Враховуючи це, пропозиція, з якою ми з колегами обговорили вказаний законопроект, полягає в тому, щоб рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про заборону на продаж єдиного житла боржника щодо заборони звернення стягнення на єдине житло боржника за деякими видами заборгованості (реєстр 1139), поданий народним депутатом України Шпенюком, відхилити.

Доповідачем вказаного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради призначити голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції Фріса Ігоря Павловича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

У кого, колеги, є питання до доповідача? Або давайте перейдемо безпосередньо до обговорення.

Будь ласка, Володимир Антонович. Потім – Сергій Володимирович і Сергій Олексійович.

ВАТРАС В.А. Погоджуюсь з доповідачем стосовно того, що цей законопроект потрібно відхилити. Хотів би звернути увагу колег на те, що в проекті пропонується обмежити можливість звертати стягнення на єдине житло за усіма боргами без винятку.

У зазначеному вигляді він не може бути прийнятий, адже унеможливить звернення стягнення на житло, яке передано в заставу. В умовах дії цієї норми банки не зможуть забезпечувати свої вимоги по іпотечному кредитуванню.

Крім того, проект норми з техніко-юридичного боку викладений спірно. Якщо таке стягнення необхідно для забезпечення боргових зобов'язань, зазначена частина норми юридично позбавлена будь-якого сенсу, адже вживаються категорії, які між собою не пов'язані. На стадії стягнення боргу будь-які забезпечення не виникають. Метою стягнення не є отримати забезпечення.

Взагалі ідея проекту досить гарна. Якщо б ми говорили про обмеження права звертати стягнення на єдине житло за боргами, наприклад, пов'язаними з житлово-комунальними послугами, за боргами, стягувачами яких є держава або органи місцевого самоврядування, комунальні підприємства. Крім цього, варто було б поширити заборону на стягнення не тільки на єдине житло, а і

на земельну ділянку, на якій таке житло знаходиться, якщо, наприклад, воно знаходиться в процесі будівництва. Однак, все це свідчить про те, що над цією ідеєю ще потрібно працювати. І в межах цього законопроекту вона вирішена бути не може.

Крім цього, хотів додати, що мова йде про внесення змін до статті 50 закону про виконавче провадження, а радше треба говорити все ж таки про зміни до статті 55 цього закону. Ми всі бачили, яка у нас була ситуація з мораторієм, чим вона сьогодні закінчилася, і всі бачимо, яка є на сьогоднішній день судова практика стосовно заборони звертати стягнення на житло, право на користування на яке мають діти. Адже у нас є абсолютно різні за змістом судові рішення стосовно там опікуна, чи є власником дитина, чи є батьків і все інше. Тому у даному випадку ми маємо виважено підійти до цього питання і збалансувати інтереси не лише позичальника, але й кредитора. Адже особа, яка брала кредит, вона розуміла, що у разі його непогашення, вона може втратити це житло, а тому могла діяти недобросовісно саме на стадії одержання цього кредиту. Тому вважаю, що потрібно відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Антоновичу.

Будь ласка, Сергій Володимирович, потім – Сергій Олексійович. потім – Олександр Олександрович.

ВЛАСЕНКО С.В. Насправді питання соціально дуже чутливе і насправді вирішувати його в якійсь спосіб треба. І я готовий погодитися з великою кількістю аргументів, яка була висловлена і в проекті рішення, яке запропонував підкомітет, і колеги говорили. Єдине, що, Володимиру Антоновичу можу зауважити, що так само і банк міг подивитися і побачити, що це останнє житло і не видавати кредит під нього. Бо банк теж, видаючи кредит, хотів заробити і так далі. Тобто тут палка має два кінці.

Я би яку пропозицію вніс. Насправді я просто не бачив сьогодні колеги Шпенова в залі, тобто можливо він хворіє.

_____ . . (Не чути)

ВЛАСЕНКО С.В. У відрядженні. Ну, тим більше, тобто він з поважних причин не присутній. Я би запропонував відкласти розгляд цього питання, коли колега зможе, тим більше наш товариш, приїхати і захистити свій законопроект, можливо якісь аргументи він висловить. І ми могли б просто цей законопроект розглянути в його присутності просто із поваги до нашого колеги. Тим більше, я ще раз підкреслюю, ми достеменно знаємо, що він з поважних причин не перебуває на засіданні комітету.

_____ . Я вважаю, що це абсолютно доцільна думка, і ми можемо нею скористатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відкласти, так?

Тоді, колеги, може і не будемо продовжувати обговорювати. У нас наступне засідання комітету 30 вересня. Ви пам'ятаєте наш план, перепрошую, це наступна середа, да чи ні? Через одну? Через тиждень. У нас достатньо там багато законопроектів насправді, які ми мусимо розглянути в цьому місяці, подивіться, тобто 30 жовтня буде дуже плідний у нас день, дуже плідне засідання комітету, ми будемо, мабуть, довго розглядати, тому що план робіт ми мусимо виконати. Таким чином, якщо ви не заперечуєте, то можна поставити пропозицію на голосування перенести законопроект і якраз обговоримо 30 жовтня.

Хто за таку пропозицію, прошу голосувати. Ну, це, дійсно, повага до колеги. Одноголосно, да, наскільки я бачу. Рішення прийнято одноголосно. Дякую.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Це проект Закону про внесення доповнення до статті 14 Закону України "Про безоплатну правову допомогу", подав його Цимбалюк народний депутат та інші, відповідальна особа – Кучер Олексій Володимирович. Це перше читання.

Будь ласка, Олексію Володимировичу.

КУЧЕР О.В. Колеги, добрий день! Я, враховуючи ось попередню практику, я хочу звернути увагу, запропонувати, вірніше, одразу теж відкласти цей законопроект для того, щоб запросити, він теж є досить соціально важливим, він стосується безоплатної правової допомоги. І висновок підкомітету він негативним є. Вчора ми проводили підкомітет і мені не вдалося повідомити авторів законопроекту, тому мені хотілось би, щоб автори законопроекту були присутні, хоча б один з них, і повідомив, чому саме в такій редакції вони пропонують цей законопроект. Тому що, на мій погляд, він є дещо популістичним, але він стосується все ж таки територій непідконтрольних Україні. Питання досить важливе, тому я просив би, одразу пропоную давайте поставимо це питання і проголосуємо про відкладення і запрошення відповідного автора цього законопроекту.

_____. Вони не були запрошені?

КУЧЕР О.В. Я вже повідомив... Я не зміг, вчора я проводив підкомітет, на 15 годину я не зміг зв'язатися з авторами, їх там не один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я погоджуюсь тут з Олексієм Володимировичем, тому що, дійсно, є соціально дуже чуттєве питання і питання мешканців тимчасово окупованих територій – це соціально дуже важливе питання на сьогодні. Тому, дійсно, мабуть, треба почути авторів законопроекту, ініціаторів законопроекту безпосередньо.

В кого є інші якісь думки?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Хто за цю пропозицію, пропозицію Кучера, прошу голосувати. Хто – за? Одноголосно, да, як я бачу. Рішення прийнято одноголосно. Дякую, колеги.

В нас 30 жовтня буде дуже серйозний порядок денний, так що будемо готуватися до цього. Сьогодні в нас, ви бачите, такий режим “лайт”, щось перенесення і перенесення.

Колеги, наступний пункт порядку денного: це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист. В нас автор законопроекту, на щастя, присутній. По-друге, на щастя, він не є членом нашого комітету. Відповідальний по цьому пункту порядку денного це Фріс Ігор Павлович.

Будь ласка.

ФРІС І.П. Шановні колеги, на розгляд Комітету з питань правової політики та правосуддя пропонується законопроект за номером 2063 від 4 вересня 19-го року, поданий нашим колегою народним депутатом Сергієм Володимировичем Власенком, щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист.

Згідно з пояснювальною запискою до вказаного законопроекту він розроблений з метою удосконалення механізму реалізації права на захист в кримінальному провадженні на стадії відбування покарання. Досягнення вказаної мети суб'єктом законодавчої ініціативи пропонується шляхом унормування права захисника без обмеження часу і кількості мати побачення з особами, що потребують такого захисту в робочі, вихідні, святкові і неробочі дні.

Враховуючи те, що у нас є досить спірне або знову ж таки незрозуміле, на моє переконання, зауваження до законопроекту, яке висловило Головне науково-експертне управління Верховної Ради, ну, в певних частинах і у нас є автор законопроекту, я би пропонував на розгляд нашого комітету, щоб Сергій Володимирович сам міг би нам розказати, показати основну мету, основні ідеї і основні засади цього законопроекту, якщо ви будете не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, якщо можна, так само повідомте, які частини з висновку Головного експертного управління вас засмутили, щоб ми розуміли безпосередньо, що ми хочемо почути від Сергія Володимировича.

ВЛАСЕНКО С.В. Я з вашого дозволу, пройдуся по висновку він невеликий.

ФРІС І.П. Та він невеликий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо дозволите, пані голово. Насправді, цей законопроект це результат практичної роботи. Ми знаємо, що конфіденційні зустрічі особи, яка позбавлена волі, або на стадії досудового слідства, або перебуває уже, припустимо, після рішення апеляційної інстанції, а лише до касаційної інстанції, вони регламентуються Кримінально-процесуальним кодексом України. І сьогодні ця норма звучить в такій спосіб, що захисник має право на такі побачення без обмеження кількості та тривалості. Це частина пункт 5 стаття 46 Кримінально-процесуального кодексу. Натомість Кримінально-виконавчий кодекс, а уже після того, як вирок стає остаточним, людина не перебуває так би мовити під дією Кримінально-процесуального

кодексу, вона відбуває покарання на підставі Кримінально-виконавчого кодексу, і там трошки інша ситуація є.

Насправді, практично, це виглядає в наступний спосіб. Ти як адвокат приходиш, як захисник приходиш в будь-яку установу виконання покарань, а вони тобі кажуть, а у нас сьогодні вихідний день, ти не можеш зустрітися зі своїм підзахисним. Або вони говорять, у нас санітарний день. У мене була така історія один раз, коли на два дні Качанівську колонію закрили на санітарний день лише для того, щоб адвокат, захисник не зміг зустрітися із своїм підзахисним. Тому є пропозиція більш жорстко це регламентувати.

Які були зауваження ГНЕУ? ГНЕУ не зрозуміло одну просту річ. Колеги, всюди і завжди адвокатська таємниця – це питання значно більш широке, і воно стосується не лише захисника, адвоката в кримінальному процесі. Якщо у засудженої особи, яка уже відбуває покарання, є цивільно-правовий спір, чи повинен його адвокат, який представляє його інтереси в суді по цьому спорі, мати з ним конфіденційне побачення? На моє глибоке переконання, звичайно, так. Звичайно, так. Чи повинна мати юрист, який не адвокат, але який представляє цього засудженого в Європейському суді з прав людини, мати з ним конфіденційне побачення? На моє переконання, беззаперечно, так. І це побачення повинно відбуватися саме в конфіденційному режимі, коли його не можна підслухати, коли ці дані не можна використати проти особи, яка уже відбуває покарання і так далі, і так далі. ГНЕУ не зовсім це зрозуміло, бо ГНЕУ не знає практики, коли юристи представляють інтереси в Європейському суді з прав людини. І коли вони побачили, що я до категорії конфіденційних нарад застосовую в тому числі інших фахівців у галузі права, вони подумали, що це зазіхання на адвокатську монополію. Хоча це так не є, це так не є.

Цей законопроект розповсюджується на чотири категорії юристів. Перша – це захисників в кримінальному провадженні. Друга – це адвокати, які представляють ув'язнену особу припустимо в цивільних справах, в інших, не в кримінальних, а в інших справах. Третя – це законні представники, які є

учасниками кримінального провадження по відношенню до неповнолітніх. І четверта – це юристи, фахівці у галузі права, які представляють таку особу в Європейському суді з прав людини. Оце чотири категорії.

Друга історія, яка примусила мене підготувати цей законопроект, вона виглядає в наступний спосіб. Коли адвокат, захисник приходить у місце відбування покарання і просить зустрічі зі своїм підзахисним, а йому відповідають, ви знаєте, ваш підзахисний не хоче вас бачити. І ти хоч бийся головою об стіну, тобі зустріч не дадуть. Тобі навіть принесуть письмову заяву, що він від тебе відмовляється. Але як ця заява написана, чи вона написана під примусом, чи може його або її весь час били і він змушений був написати таку заяву, я пропоную простий механізм. Якщо захисник прибув на таку конфіденційну зустріч і навіть, якщо підзахисний відмовляється, підзахисний повинен це сказати в очі своєму захиснику. І тоді, звичайно, ніяких зустрічей не відбувається. Тобто це гарантія того, що відмова від захисника не вибита, не отримана в якийсь незаконний спосіб.

І ще є один механізм, який теж тут застосовується, коли вашого підзахисного переводять на інші умови тримання і не повідомляють вам, куди його взагалі дівають. Його можуть перевести з одної тюрми в іншу, з одного слідчого ізолятора в інший, а ви потім, пробачте, як ідіот, бігаєте по всім слідчим ізоляторам міста і з'ясовуєте, де перебуває ваш підзахисний.

Тому в якості новели пропонується, щоб адміністрація органу виконання покарань у певний термін інформувала захисника, про якого їм відомо, де, ну, що, припустимо, вашого підзахисного перевели в карцер, ну, умовно кажучи, в якості покарання там за його якусь поведінку, або його перевели в інше СІЗО або в іншу тюрму і так далі. Тобто це все нюанси, з якими стикаються практикуючі адвокати по кримінальних справах, а також ті люди, які представляють людей в Європейському суді з прав людини.

Я готовий до, оскільки це перше читання, я готовий до будь-яких редакційних речей, тут немає жодних проблем. Звичайно, що можна покращити, нема питань жодних, я тут гнучка людина і я розумію, що

покращити, нема нічого ідеального, все можна покращити. Але з точки зору ідеології я спробував вам донести і спробував пояснити, чому ГНЕУ бачить це трошки по-іншому. Бо ГНЕУ вбачає в цьому зазіхання на адвокатську монополію, але такого тут немає. Якщо зміни до Конституції про скасування адвокатської монополії в подальшому будуть прийняті, це буде інша історія, яка до цього закону поки що не має жодного відношення.

Дякую. Якщо є запитання я готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ви так пройшлись по недолікам законопроекту, що ви його просто прохвалили прекрасно з усіх боків. Єдине питання було щодо конфіденційності.

Тому у мене ще раз питання до Ігоря Павловича все ж таки. Про що йшлося на підкомітеті, коли ви звернули увагу на "містить недоліки, що потребує суттєвого доопрацювання". Раз. І, по-друге, що саме там у висновку ГНЕУ про доцільність відхилити законопроект за результатами розгляду в першому читанні? Тому що, безпосередньо, якщо ми зараз, Сергій Володимирович сказав, що ми пройдемося по цим недолікам, то треба хоча б про ці недоліки, дійсно, повідомити членам комітету. Я почула тільки про конфіденційність, там питання конфіденційності.

ВЛАСЕНКО С.В. Пані голово, я може багато говорив, я уточню.

Дивіться, в першому пункті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми зрозуміли, прекрасний законопроект.

ВЛАСЕНКО С.В. В першому пункті свого висновку ГНЕУ говорить про те, що є зазіхання на адвокатську монополію. Це перший пункт висновку... вибачте, це другий пункт висновку ГНЕУ.

Перший пункт, вони вважають, що там є якийсь дрібне порушення Регламенту, що нібито там щось якась юридична техніка, але не торкаючись змісту закону.

Другий пункт ключовий. Вони вважають, що захист особи від кримінального обвинувачення здійснює виключно адвокат. Вони не зрозуміли, що мова йде не лише про адвокатів, які здійснюють захист у кримінально провадженні. Мова йде про адвокатів, які представляють ув'язнену особу в цивільних, господарських спорах, а також юристів, які представляють ув'язнену особу в Європейському суді з прав людини.

Далі. ГНЕУ вважає, що не треба повідомляти захисника адвоката про зміну умов утримання. Ну, вони не вбачають, вони в тюрмах не сиділи, вони не знають, що це таке. А я вам скажу як людина, яка з цим стикалася. У мене в практиці був випадок, коли у нас ув'язнену особу на 6 місяців запхали в карцер, сказали, що вона відмовилася від усіх адвокатів, і ми не змогли людину звідти нормально витягти. Ми дізналися про те, що людина в карцері лише через 2 місяці, і то оперативним шляхом. Але ГНЕУ вважає, що це таке питання, яке... ну, вони вважають недоцільним. Я вважаю, що це є доцільним, і це є важливим.

Вони вважають, що запропонований рафік в робочі і неробочі дні з 7 години ранку до 20 години вечора, вони вважають його достатньо широким. Ну, знову-таки це не сутнісні, це таке більш редакційно юридичні. От і все, це висновок ГНЕУ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це і підстави дали, да?

ВЛАСЕНКО С.В. Це підстави, які зазначені у висновку ГНЕУ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому ГНЕУ вирішило надати нам редакцію відхилити законопроект?

ВЛАСЕНКО С.В. Тому що вони вважають, ключове, на мій погляд, полягало в тому, що вони вважали, що це зазіхання на адвокатську монополію. От і все.

Тому, звичайно, що вони вважали, що якщо це зазіхання на адвокатську монополію, то це суперечить Конституції, а відтак треба відхиляти. Тобто вони просто, не розуміючи практичних певних аспектів, вони прийшли до такого висновку, який, на мій погляд, не є коректним по відношенню до законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пані голово.

І я хочу звернути увагу колег, що цей законопроект Сергія Володимировича, він спрямований на реалізацію такого питання, як обов'язок держави забезпечити правову допомогу. Це той обов'язок, який відповідає європейським стандартам. Якщо цей обов'язок не буде реалізований, то грош ціна взагалі захисту, розумієте, і правовій допомозі. Якщо правова допомога буде залежати від того, чи працює ця установа, чи в неї робочий час, чи неробочий, чи сандень, чи не сандень, чи втручання якихось посторонніх осіб там щодо волі відповідної особи на зустріч з адвокатом чи захисником, цьому буде грош ціна.

Всі ті моменти, на які звернув увагу ГНЕУ, вони є десь технічними, десь незрозумілими взагалі, я думаю, для самого ГНЕУ будуть. Але ми звертаємо увагу, також Власенко звернув Сергій Володимирович, що це перше читання, і сам законопроект дуже чудовий, він направлений на реалізації як реалізує держава обов'язок щодо надання правової допомоги. Тому я пропоную підтримати в першому читанні і рекомендувати підтримати в першому читанні Верховній Раді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Валерій Іванович. Потім – Андрій Євгенович. Потім – Володимир Антонович. Потім – Олександр Олександрович.

БОЖИК В.І. Так, шановні колеги, я також вважаю, що законопроект дає чіткі зрозумілі правила і чітко виписує як порядок доступу до ув'язнених осіб, так і, ну, скажімо так, алгоритм поведінки і посадових осіб місць, де утримуються ув'язнені. Скажу вам так, от Сергій Володимирович наводив приклади, я як адвокат, який, ну, більшу частину часу працював у сфері кримінального судочинства, майже з кожним таким випадком стикався живу. Тобто діюче законодавство давало можливості маніпулювати цим і обмежувати право на захист.

Тому я погоджуюсь, якщо цей законопроект якийсь там, ну, технічно потрібно доопрацювати, будемо спільно доопрацьовувати. Але він абсолютно є корисним як для захисників, так і для тих осіб, які потребують юридичної допомоги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є. Дякую.

Я теж хотів би підтримати ідею саму цього законопроекту, тому що, ну, вважаю, що це є важливим кроком у напрямку все ж таки вирівнення балансу сил між обвинуваченням та захистом. І це ми говоримо зараз про тих осіб, які перебувають під кримінальним провадженням.

І цілком погоджуюся з колегами, що десятки років відбувалося таким чином, що тримання особи в попередньому ув'язненні було таким чином обумовлено, щоб у захисту було менше прав і можливостей для того, щоб захищати цю особу. Але ми ж з вами пам'ятаємо, що обвинувачення – це цілий державний апарат, а захист – зачасту це одна особа, яка може щось

зробити для свого підзахисного. І вирівняти ці можливості це є дуже важливим, це є тільки одне питання. А ще дуже важливим, на мій погляд, це питання все ж таки лібералізації і доступу до правової допомоги осіб, які вже відбувають покарання. Тому що цей аспект нашого законодавства він був не таким ліберальним, як повинен бути. Тому що особа вже відбуває покарання, але це не позбавляє її прав, ну, це не позбавляє її цивільно-правових можливостей, та в будь-якому разі захисник або адвокат повинен мати можливість бути допущеним до свого клієнта, і ніякі ці фокуси, які ми з вами, зараз нам ці приклади дуже доречні колеги навели, не можуть бути обґрунтуванням того, щоб не допускати адвоката чи захисника до особи.

Дякую. Я підтримую. Думаю, що в нас буде можливість між першим і другим читанням колективно відпрацювати цей дуже важливий законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Антонович. Потім – Олександр Олександрович.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, власне кажучи, з 2005 по 2019 рік, коли мені ставили питання, де ти був і тебе немає 4 години, я відповідав: я був в СІЗО. Або в установі виконання покарань. Тому адвокатська практика змусила побачити ті всі проблеми, про які сьогодні Сергій Володимирович говорив і мої колеги.

Навіть в період перебування особи в ІТТ, в ізоляторі тимчасового тримання перших три доби, органи досудового розслідування роблять все можливе для того, щоб вибити показання, з'ясувати всі зв'язки і не допустити захисника туди. Або допустити зручного захисника для того, щоб він вже співпрацював зі слідством і вирішувати проблеми слідства.

Ще більш серйозні проблеми в установах виконання покарань. Де, фактично, людина позбавлена можливості спілкування з захисником і де, фактично, людина позбавлена можливості отримати правову допомогу не

лише в тому кримінальному провадженні, можливим фігурантом якою вона буде, адже між апеляцією і касацією може бути тривалий період часу, а особа вже є засудженою і відбуває покарання, а і можливістю захистити себе в цивільно-правових відносинах. Як от справа про розірвання шлюбу, про розподіл майна, якийсь житловий спір, де особу вже там визнають такою, що втратила право на проживання тощо.

Тому, власне, цей законопроект дає можливість нам не лише захистити права засуджених осіб, але і поліпшити гарантії адвокатам для здійснення безпосередньо їх повноважень з метою якісного надання правової допомоги. Те ж саме стосується Європейського суду з прав людини. Да, можливо, є певні моменти, які стосуються, там, хто такий інший фахівець в галузі права, як розуміти це питання, чи це в кримінальному провадженні, чи це ця особа в межах надання правової допомоги в цивільній чи адміністративній справі, чи в Європейському суді з прав людини, можливо, це треба конкретизувати.

Але скажу вам відверто, перше, що я зробив, коли отримав посвідчення народного депутата, я відвідав Хмельницьке СІЗО. І з якою проблемою я зустрівся? Мене не пустили до осіб, які не засуджені. Тобто вони говорять, що відповідно до Закону "Про попереднє ув'язнення" народний депутат, от, якщо хтось відбуває кримінальне покарання, будь ласка, ви йдіть дивіться, мені показали, дійсно, як особи відбувають умови, режим. А до осіб, які не відбувають покарання, свобода яких обмежена, народного депутата не допускають. Тому, власне, я хотів би, щоб Сергій Володимирович так само звернув на це увагу. Можливо, ми ще і в межах цього законопроекту усунемо і цю колізію стосовно участі народного депутата безпосередньо в процесі контролю перебування особи в слідчому ізоляторі.

Тому вважаю, що цей законопроект потрібно підтримати. Включитися усім членам комітету, відшліфувати його, і це, дійсно, буде...

_____. *(Не чути)*

ВАТРАС В.А. Ну, тут не буде 330 я думаю, адже всього в три процесуальних кодекси планується внести зміни. Пропоную його підтримати.

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте, ми зараз визначимось ще з цим питанням.

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз – Олександр Олександрович. Потім, до нас долучилася заступник міністра юстиції Коломієць Валерія Рудольфівна. А потім – Дирдін Максим Євгенович.

Будь ласка, Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. У мене два питання до Сергія Володимировича. Ну, я не є адвокатом, тому прошу зрозуміти.

Перше питання стосується... Так, так. Перше питання стосовно кола осіб, які повинні мати допуск. Ну, в продовження того, що казав депутат Ватрас, поняття фахівця в галузі права. А, наприклад, така гіпотетична ситуація. Якщо це є представник, скажімо, Європейського комітету проти тортур і який не є фахівцем в галузі права, чи має він право доступу у такій ситуації? Це перше питання.

А друге питання, це стаття 44, тут фраза "без обмеження часу". Тобто якщо підходити до цього з точку зору абсолютно без обмеження, то це може... чи може це бути тижнями, місяцями, наприклад, тривати? Може якісь обмеження повинні бути чи взагалі... Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, два питання. По-перше, ви задали питання по по Європейській комісії з протидії тортурам. Вони самі по собі

можуть заходити, в них мандат на це є відповідно до міжнародних зобов'язань, які на себе взяла Україна. Це перше.

До речі, вони здійснюють з певною регулярністю моніторинги всіх країн. По Україні останній моніторинг був, якщо не помиляюся, в минулому році чи в позаминулому році. А, в минулому? І публікація буде в березні наступного року. Це стандартна процедура, яку вони здійснюють. Це перше.

Друге. Коли говорю про фахівців у галузі права, я говорю лише про одну категорію фахівців у галузі права – це особи, які надають правову допомогу по представництву в Європейському суді з прав людини. Бо в Україні діє адвокатська монополія і в судах представляють лише адвокати, в будь-яких в цивільних або в кримінальних. Тому чотири категорії осіб, яких я зазначив. Перша – захисники у кримінальному провадженні. Друга – це законні представники у кримінальному провадженні. Це окрема категорія. Третя – це адвокати, які не є захисниками у кримінальному провадженні, але є адвокатами, припустимо, в цивільних або сімейних справах і так далі. І остання категорія – це фахівці у галузі права. Малося на увазі в першу чергу це ті особи, які представляють в ЄСПЛ. Можливо, трошки треба тут поправити з точки зору термінології. Немає жодних проблем. Але ідеологія закладена саме така в цей законопроект.

От і все. І я вважаю, що цих чотири категорії осіб повинні мати конфіденційні побачення з особами, які відбувають покарання, такими, щоб забезпечувати те, що ми називаємо адвокатська або правнича таємниця. Тобто щоб їх не можна було прослухати, підслухати, використати це і так далі, і так далі.

До речі, коли ви згадуєте формулювання статті 44 КПК, так це існуюче формулювання, яке існує сьогодні. І я погоджуюся з вами, якщо його формалістично читати, то це означає від нуля годин до 24. Але ми говоримо про те, що... Про два моменти. Момент перший, що цього не дотримуються, тому що, насправді, я ж кажу, не пускають у вихідні дні нікуди, не пускають в святкові дні нікуди, не пускають, звичайно, як вони кажуть, поза межами

робочого часу, хоча самі собі встановлюють робочий час і так далі. Але формула така вже є в існуючому КПК, і вона завжди була така, вона ніколи не була іншою. Це перше. Але КПК регулює лише ті провадження по яких нема остаточного рішення. А людина відбуває покарання за межами уже або після того, як суд виніс касаційне рішення. І це вже регулюється Кримінально-виконавчим кодексом, а там взагалі по-іншому іде регуляція того, що називається конфіденційні побачення із захисниками. І там дуже вузьке коло людей, які потрапляють під це, лише захисники і більше ніхто. Навіть адвокат, який проводить для ув'язненого, супроводжує для ув'язненого цивільну справу, він не може потрапити на конфіденційне побачення, він повинен користуватися правом як родич або знайомий і раз на декілька місяців зустрічатися з ув'язненою особою, що є ідіотизмом повним, повним ідіотизмом, розумієте. Тому тут така буде відповідь на ваші два питання або три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович, задоволені відповіддю?

МЕРЕЖКО О.О. Так. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Валерія Рудольфівна, вам слово.

КОЛОМІЄЦЬ В.Р. Дуже дякую.

Шановні колеги, насправді, в нас, фактично, найважливіше наше застереження, тому що права людини понад усе. Я сама все професійне життя працювала адвокатом у кримінальних справах і знаю, про що ви говорите. Але зараз через свою посаду я в тому числі опікуюсь пенітенціарною службою і що хочу зазначити. Що, власне, не конкретизувати, що означає спеціаліст у галузі права, це дуже велика для нас буде проблема в результаті саме для утримання гуманного режиму і дотримання в тому числі всіх прав і норм. Тому я от прошу, власне,

доопрацювати цю норму. І, зокрема, із задоволенням так само включуся для того, щоб ми в подальшому уникнули будь-яких проблем.

Більше того, зазначу, ми завтра будемо вам презентувати в принципі, що, взагалі як ми бачимо розвиток в тому числі пенітенціарної системи, усіх інших наших цілей. І в результаті от ті речі, про які ви зазначаєте зараз з приводу допуску народних депутатів, у нас насправді виникнуть певні прохання до вас з приводу того, як в подальшому ми от хочемо побачити, показати вам ті рамки, в яких ми, власне, хочемо розвивати цю систему і чому певні речі будемо просити і аргументувати приймати саме так, а не інакше.

Тому дуже дякую. От єдине в мене особисте застереження, це щоб не могли зловживати допуском до осіб, які перебувають під слідством. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Володимирович зазначив, що проект буде доопрацьовуватися, перше читання, тому, дійсно...

ВЛАСЕНКО С.В. І це вже одна правка із обіцяних вами 330.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Максим Євгенович

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я хотів би сказати кілька слів, що, дійсно, що такий законопроект є доцільним, і висловити підтримку щодо законопроекту, прийняти його в першому читанні і потім допрацювати. Тому що, дійсно, він необхідний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо більше... Хоче ще Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Я дуже коротко. Хочу додати, що цей законопроект в тому числі розглядався Комітетом з питань інтеграції України з Європейським Союзом, і ті норми, про які Сергій Володимирович говорив стосовно європейського законодавства, імплементації їх, вони написали, що вони повинні регулюватися виключно законодавством і регулюються законодавством України і не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції.

Враховуючи це, я би просив колег рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист (реєстраційний номер 2063 від 04.09.19), поданий народним депутатом України Власенком, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради пропоную визначити Демченка Сергія Олексійовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми завжди йшли тим шляхом, що в нас доповідачем по питанням є або, ви знаєте, або голови комітетів, або заступники голови комітетів, або голови підкомітетів. Тому давайте визначатися безпосередньо з цього питання.

ФРІС І.П. Пані голово, можу я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція, Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Да, Фріс Ігоря Павловича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас є одна пропозиція: взяти даний проект, який наданий нам підкомітетом, за основу проголосувати в цілому або зразу за основу і в цілому. Як ви вважаєте?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу і в цілому, да? Якщо інших пропозицій немає, то ставиться на голосування...

ВЛАСЕНКО С.В. Почекайте, почекайте, колеги. Я не зовсім зрозумів про що ідеться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проект висновку...

ВЛАСЕНКО С.В. Проект висновку комітету повинен звучати, вибачте, я дозволю собі сформулювати: рекомендувати Верховній Раді прийняти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А він у вас написаний.

ВЛАСЕНКО С.В. ...прийняти законопроект в першому читанні за основу. Крапка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми...

ВЛАСЕНКО С.В. ... два рази за основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, є проект висновку підкомітету. Сергій Володимирович, зверніть, будь ласка, увагу, перед вами лежить проект висновку підкомітету, і ми зараз... Підкомітету. Зараз ви дали проект висновку підкомітету, який стане висновком комітету. А ми зараз

голосуємо цей документ, який підготував підкомітет, наголошую ще раз. І ми голосуємо за цей документ, ми його приймаємо цей документ, який стане висновком комітету, за основу і в цілому. Да? Якщо інших пропозицій по двом пунктам немає.

Пункт перший. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Друге питання. Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради визначити Фріса Ігоря Павловича.

Він звучить таким чином. Хто за це, прошу голосувати. Хто – за? Скільки в нас зараз знаходиться членів комітету присутніх? 21. Одноголосно, да?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді скільки у нас "за"? Колеги, давайте все ж таки почнемо рахувати голосування. 21 член комітету. Скільки "за"? 20 – за, да? Хто – проти? Нуль. Утримався? Нуль. Рішення прийнято, дякую.

Переходимо до наступного пункту порядку денного, це вже в нас питання другого читання, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії торгівлі людьми та захисту постраждалих осіб. Відповідальний – Фріс Ігор Павлович.

Будь ласка.

ФРІС І.П. Шановні колеги, на розгляд Комітету з питань правової політики пропонується проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії торгівлі людьми та захисту постраждалих осіб (реєстраційний номер 0940 від 29 серпня 2019 року).

Вказаний законопроект пропонується розглянути в другому читанні. Він у нас перехідний. Він залишився у нас від Верховної Ради попереднього скликання.

Відповідно до вказаного законопроекту, він був поданий Кабінетом Міністрів України та прийнятий парламентом за основу 7 листопада 17-го року. Комітетом до другого читання підготовлено порівняльну таблицю до законопроекту, яка містить чотири поправки і пропозиції, за результатом розгляду яких пропонується відхилити. Пропозиція та поправки, які надійшли до законопроекту, не усувають системні недоліки вказаного законопроекту, які в своєму висновку від 28 липня 17-го року зазначило ГНЕУ.

Наприклад, в законопроекті не усувається один з основних недоліків законопроекту... Закону України "Про протидію торгівлі людьми", відсутність необхідних змістовних зв'язків з нормами кримінального законодавства України, а також про порядок кримінального провадження щодо злочинів торгівлі людьми. Більш того, розрив між кримінальним законом та регулятивним законодавством ще більш поглиблюється.

Законопроектом пропонується до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в сфері соціального захисту населення віднести здійснення виплати одноразової матеріальної грошової допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Відповідно до вимог частини третьої статті 142 Конституції витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. На розвиток зазначеної конституційно-правової норми в частині другій статті 67 Закону України про місцеве самоврядування передбачається, що рішення органів державної влади, які призводять до додаткових видатків органів місцевого самоврядування, обов'язково супроводжуються передачею їм необхідних ресурсів на вказані виплати. Вказані рішення виконуються органами місцевого самоврядування в межах переданих їм фінансових

ресурсів. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади і попередньо не забезпечені відповідним фінансовим ресурсом, компенсуються державою. В цій ситуації абсолютно жодних компенсаторних факторів передбачено не було.

ГНЕУ в своєму висновку також звернуло увагу на те, що пропозиція надання громадським об'єднанням права отримати відповідну інформацію, викладену в змінах до частини другої статті 26 Закон України "Про протидію торгівлі людьми", потребує узгодження з вимогами Закону про "Доступ до публічної інформації", що так само здійснено не було.

Мало того, 3 жовтня 17-го року Верховна Рада України прийняла Закон України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства та інших законодавчих актів", яким передбачила внесення зміни до Кодексу адміністративного судочинства. Одночасно з цим вказаним законопроектом, який подано на розгляд комітету, пропонується внести зміни до не чинної вже редакції Кодексу адміністративного судочинства. І запропонована редакція абсолютно не корелюється з вказаними змінами до КАС, і вона втратила абсолютно свою актуальність.

Враховуючи таку велику кількість неузгодженостей, суперечностей і невідповідностей, підкомітетом розглянуто сказане питання і рекомендується Комітету з правової політики рекомендувати Верховній Раді відхилити вказаний законопроект щодо Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії торгівлі людьми та захисту постраждалих осіб (реєстровий номер 0940).

Коротко просто поясню. Він дуже-дуже давно був прийнятий в першому читанні. Він чомусь не приймався досить довго попередньою Верховною Радою. І за той період було прийнято інші нормативно-правові акти, які врегулювали багато-багато питань. І вони просто внормували вже інші нормативно-правові акти, які повинні були регулюватися цим

законопроектом. Тому і втратив, в першу чергу, свою актуальність і пропонується у зв'язку з цим його відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Петровичу.

Будь ласка, колеги, давайте обговоримо це питання: або питання до доповідача, або взагалі позицію свою висловіте.

Руслан Петрович, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую.

Шановні пані голово, шановний доповідач! Справа в тім, що цей законопроект, справді, був предметом розгляду попереднього ще комітету, відповідно, парламенту попереднього скликання. Ініціював цей законопроект уряд. І, наскільки я пам'ятаю, можливо, я щось призабув, но я постараюся відновити в пам'яті, а ініціатором для уряду було Міністерство соціальної політики, оскільки... разом з Міністерством юстиції, хоча провайдером було Міністерство соціальної політики, оскільки Україна ратифікувала Конвенцію ООН щодо транснаціональної, транскордонної організованої злочинності і протоколів всіх, які в тому числі превентивно забороняють і не допускають торгівлю людьми, і тому на виконання тієї ратифікації було напрацьовано ці законопроекти. Комітет відповідно підготував порівняльну таблицю, передав на розгляд, але відповідно вона не приймалася. Натомість Міністерство соціальної політики через соціальний комітет ці всі пропозиції втілювало в життя по чуть-чуть. Тому, в принципі, на виході не було вже і що втілювати, бо ці пропозиції всі були вичерпані.

Тобто я, по суті, підтримую таку пропозицію. Я тільки по формі, якщо можна. У нас відповідно до Регламенту 118 говорить, що висновки комітету до другого читання подаються тільки у вигляді порівняльної таблиці. Чи є потреба нам практику окремих висновків як документа? Я вважаю, що цього робити не треба. У нас є висновок відхилити всі правки, наскільки я розумію,

і вже з трибуни під час голосування від комітету може бути озвучена позиція, ми просто за нього не голосуватимемо, і він буде відхилений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. А окремий документ... Ну, просто такої практики немає, це не передбачено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Руслане Петровичу.

Будь ласка, Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. Я б відхилив цей законопроект з огляду на те, що ключове поняття, ключова категорія торгівлі людьми, вона має тут еkleктично-хаотичний характер, тобто вона містить в собі різні склади злочину і вона не зовсім відповідає, наприклад, міжнародним договорам, є договір 49-го року, який містить теж поняття торгівлі людьми, тут є плутанина. І хоча б тому, що це є ключове поняття, і тут немає, ну, ясності повної, я б це відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович.

_____ . Весь законопроект.

МЕРЕЖКО О.О. Так. Так.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я теж ознайомився з цим законопроектом 0940. І, дійсно, я підтримую позицію і, і доповідача депутата Фріса про те, що цей законопроект доцільно відхилити, тому що певні його норми були втілені в інших

законодавчих актах і його актуальність в цьому контексті теж втрачена. Я підтримую це питання, щоб його відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо інших нема пропозицій, тоді голосуємо за проект висновку комітету, який нам надав підкомітет, да, який перед нам знаходиться. Нам тільки треба визначитися, хто доповідачем є...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає? Тоді просто рекомендувати Верховній Раді відхилити? Що ми зараз?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Розглянути. А за результатами розгляду визначатися... *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Так, а що є заборона?..

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні. Справа в тому, що ми не можемо... ми повинні давати оцінку правкам. І ми правкам даємо оцінку у вигляді таблички, тут написано, висновки обґрунтування комітету. Бачите, ми пишемо: відхилити, відхилити. Це позиція комітету. І відповідно до закону ми подаємо наш висновок у вигляді таблиці. Інші документи не передбачені.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, цієї правки уже немає в природі...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні, це нові правки.

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)*

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні, нові правки після того, як він був... перейшов в нове читання, вже нові депутати нового скликання.

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслане Петровичу, враховуючи ваш досвід роботи, яким чином ви б запропонували нам зараз поставити на голосування пропозицію?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, фактично, зараз можна просто визначити особу, яка йде доповідачем від комітету. І просто рекомендувати Верховній Раді розглянути законопроект. Да, таким чином?

Тоді, якщо... Микола Олексійович, ви хотіли щось сказати?

СТЕФАНЧУК М.О. Якщо дозволите. Є бачення у зв'язку з тим, що актуальність даного законопроекту вже повністю втрачена, ми можемо говорити про те, що рекомендувати Верховній Раді не приймати даний законопроект в другому читанні.

В нас немає заборони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді ставиться на голосування пропозиція рекомендувати Верховній Раді розглянути законопроект. Доповідачем по цьому питанню ставиться Фріс Ігор Павлович. Так?

Інших пропозицій немає на голосування?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Доручити Фрісу під час виступу своєму озвучити позицію комітету щодо доцільності відхилення законопроекту як такого, який застарілий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно правильно. І додаємо до цієї пропозиції все те, що зараз сказав Руслан Петрович.

Тому хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Олександр Олександрович, ви голосуєте? Добре. 18, так? Скільки зараз присутньо в нас членів комітету? 21 членів комітету присутньо. З них 18 – за.

Хто – проти? Нуль. Утримався? Один. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання денного – "Різне". Будь ласка, Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Дякую, пані голово.

Шановні колеги, нагадую вам, що Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики було утворено робочу групу щодо пропозицій про внесення змін до предметів відання Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, та затверджений був її особовий склад.

Проаналізувавши предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання, було виявлено декілька важливих компонентів, що не зазначено в предметах відання жодного з комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання. В той час вони мають важливе суспільне значення для держави.

А саме. Запропоновано робочою групою внести зміни до додатку до Постанови Верховної Ради України про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання щодо предметів відання.

Абзац 8 пункту 16 доповнити словами: "сімейне законодавство" та "міжнародне приватне право".

В абзаці 15 пункту 16 після слів "законодавство з надання правової допомоги" слово "громадянам" виключити.

Пункту 16 доповнити новим абзацом такого змісту: "Законодавство з питань забезпечення діяльності органів державної влади на деокупованих територіях України".

Шановні колеги, обґрунтування цих пропозицій викладено в пояснювальній записці, вам роздано. Прошу ознайомитися та підтримати пропозиції робочої групи внести такі зміни до предметів відання Комітету з питань правової політики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Анатолійовичу.

Хто хоче висловитися, колеги? Будь ласка, Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Якщо дозволите, як член робочої групи, плідно ми попрацювали, досить потужно організував роботу доповідач. І, власне, мої пропозиції стосовно відстоювання сімейного законодавства в предметах відання нашого комітету і Олександра Мережка стосовно міжнародного приватного права знайшли своє підтвердження.

Окрім цього, ми також запропонували в предметах відання комітету, що стосується правової допомоги громадянам, вилучити слово "громадянам". Адже правова допомога, вона може надаватися і юридичним особам, і державі, і територіальній громаді, і іноземним державам в Україні.

Тому прошу підтримати проект постанови, прийняти її за основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хто ще хоче виступити? Олександр Олександрович, потім – Василь Іванович.

МЕРЕЖКО О.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. У мене єдине, чистота правових категорій судження Комітету з правової політики деокупованих територій. Шановні колеги, я розумію, що це питання непразне, але те, що ми скажемо, воно буде на устах багатьох людей. На сьогоднішній день ми багато категорій бачимо, які взагалі юриспруденція не застосовувала 5 років тому назад.

Тому я хотів би, щоб ми подивилися, так що це за територія з точки зору права, з точки зору суверенітету держави, з точки зору взагалі території нашої держави. Що таке деокупована, окупована? Ми тут застосовуємо деокупована, наскільки я зрозумів, да? Що це таке? Розумієте, ми ж професіонали в цьому. Тому давайте подивимось, якось ми чи назвемо її, чи "відновлений контроль", чи щось... У нас же є "непідконтрольні", є "окупаційні", є, є "окуповані", "захвачені", що ми тільки не чули, ви пам'ятаєте, під ту ідеологію. І тепер ми дуже тяжко виходимо на цю лінію і як пересягнути ці красні лінії, коли ми зробили там терористами всю спільноту, всі структури, що там є, і тепер ми не можемо вважати їх суб'єктами переговорного процесу, того що вони терористи. І ми тормозимся, шостий рік іде питання.

Тому давайте тут подумаємо все-таки, давайте подумаємо, що таке термін "деокупований", що таке "окупований"? Якось може чи мягче, чи толерантніше, чи з точки зору як правову категорію визначення, да, дефініцію, що це за території? І от від того, як ми підемо сьогодні, воно і буде існувати в житті і в суспільстві. І це не празне питання.

_____. *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Я не пропоную. Я сказав, що ми можемо, які були непідконтрольні раніше, чи слово "непідконтрольні" у нас в обіході є, пане

Сергій, є, ми ж ніде не дінемо. Ну, зараз появляється нова, я вам скажу, нова - деокупована. Що це? Я думаю, що якщо ми це закладемо, і воно піде гуляти, чи воно вкладе якусь свою оцю підвалену, фундамент, як нам зшити територію України, чи не складе. Чи ми і надаліше будемо вести мову, що їх там 62 тисячі під ружжом, а тут тільки 40 тисяч місць в тюрмах. Що нам робити? От якщо ми таку будемо вести ідеологію, я думаю, що це ми не до миру йдемо. От про що я мав на увазі, і що мав на увазі вірніше.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Сергій Анатолійович, а потім – Олександр Олександрович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За мету, за основу було взято ніяку не ідеологію, а іменно правову основу. Тому що в постанові, що регулює предмети відання комітетів дев'ятого скликання, вже міститься предмет відання з назвою та визначена деокупована територія, згадується в назві комітету, а саме в Комітеті Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Національних меншин і міжнаціональних відносин зазначено такий предмет відання: відновлення та розвиток деокупованих територій Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Це визначення вже наведено. І за мету взяти єдиний нормотворчий підхід. Тому я наполягаю на цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Анатолійович.

Будь ласка, Олександр Олександрович.

МЕРЕЖКО О.О. Я б хотів з колегами порадитись з одного питання, яке для мене як для фахівця, можна сказати, з міжнародного права є принциповим. Йдеться про статус, власне, міжнародного публічного права як предмету відання. Я прошу звернути увагу на пояснювальну записку на сторінку другу і початок першого параграфа. Тут йдеться про те, що крім того серед закріплених у постанові Верховної Ради предметів відання відсутнє міжнародне публічне право і так далі.

Тобто моє питання полягає в тому, я хотів би, щоб колеги підказали як, чи взагалі варто це робити. Тобто включити до нашого предмету відання міжнародне публічне право. Справа в тому, що комітет закордонних справ, він займається, скоріше, міжнародною політикою ніж питаннями міжнародного права. Комітет євроінтеграції, він займається правом ЄС. Це теж окрема така галузь права.

Тобто, я вважаю, що, якщо ми говоримо про право, про політику права, то за логікою вона повинна включати питання міжнародного права і такі, можна сказати, елементи міжнародно-правової експертизи. Тобто я б хотів би почути думку колег з цього приводу, і чи варто, може, включити це в предмет відання, чи ні.

Дякую.

_____ . Можна уточнити, це міжнародне публічне право, чи міжнародне

МЕРЕЖКО О.О. Міжнародне публічне. Тому про міжнародне приватне право тут ідеться. І можна скористатись терміном міжнародне право. Так, але для того, щоб підкреслити цю різницю, щоб не було плутанини. Тому що є теорія яка, наприклад, ототожнює міжнародне право і міжнародне публічне право. Тобто, щоб підкреслити цю різницю між міжнародним приватним правом і міжнародним...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович, я підтримую цю пропозицію, тому що насправді, дійсно, тут, якщо подивимося другу сторінку написано чітко міжнародне приватне право. До речі писати міжнародне право, в дужках приватне та публічне. Тому що безпосередньо, що стосується нашого національного права, це, дійсно, відноситься до комітету нашого відання. І, якщо, дійсно, ці питання просто не розглядаються іншими комітетами, недоречно їх втрачати.

Колеги, хто ще хоче виступити? Володимир Антонович, будь ласка.

ВАТРАС В.А. Я також хотів би підтримати. Ми також нічого не говоримо про право Європейського Союзу, до якого ми адаптуємо наше законодавство. І, власне, якщо ми не будемо регулювати відносини щодо міжнародного публічного права, то, мабуть, інший комітет також цього не зробить. Але тут є певна пересторога. Пересторога полягає в тому як ми будемо пересікатися чи конкурувати з комітетом який безпосередньо до предметів відання якого здійснюється міжнародна політика. Тобто, мабуть, з ними треба порадитися і розмежувати наші повноваження і компетенцію. Тому що там же у нас в міжнародному публічному праві є питання війни і миру, так, і міжнародних організацій, і статусу дипломатів, і консульств, посольств тощо.

Що стосується права Європейського Союзу, я підтримую, адже у нас є в предметах відання нашого комітету питання виконання рішень Європейського Суду з прав людини.

Що стосується всього міжнародного публічного права як утворення, то можуть виникнути питання саме в конкуренції з іншими комітетами. Але давайте спробуємо, можливо, вдасться.

МЕРЕЖКО О.О. Можна невеличку ремарку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О. Справа в тому, що міжнародне право воно є присутнім у вигляді міжнародних договорів в кожній галузі національного права. Тобто воно відіграє дедалі більшу, має дедалі більший вплив і вагу. Тобто ми не може обійти цю тенденцію і залишити поза увагою. Хоча я згоден, тому що воно дуже різноманітне, тут і міжнародне економічне право, і дипломатичне, багато галузей.

Я не знаю, як поступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже правильно, що Руслан Петрович хоче сказати. Навіть хотіла б попросити носія Руслана Петровича, Сергія Владиславовича виступити обов'язково, Сергія Володимировича і Василя Івановича, якщо можна з цього питання, тому що це, дійсно, дуже важливо.

Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановна пані голово.

З приводу міжнародного публічного права я просив би все ж таки нам не втручатися в цю окрему галузь. Справа в тім, що якщо глобально парламент дотичний тільки в тій частині, що стосується безпосередньо ратифікації міжнародно-правових документів до міжнародного публічного права. І для цього є спеціальний профільний Комітет з питань закордонних справ, оскільки лєвова частка – це все ж таки ініціативи Міністерства закордонних справ, які через уряд вносяться до парламенту і є предметом відання саме того комітету. На виконання ратифікованих документів можуть вноситись законопроекти, які є предметом відання профільних комітетів. І щойно законопроект про торгівлю людьми – це наявний приклад того, що ніяких проблем немає. Є Конвенції ООН, яка була ратифікована на підставі якої був внутрішньоправовий акт розроблений вже, і предмет нашого відання комітету це якраз нормально, спокійно розглядати.

Якщо ми зараз будемо залізати на їхню територію, повірте, ми не доб'ємося мети, і ми ще міжнародне приватне право по дорозі загубимо. Краще давайте максимально сконцентруємося на тому, чого можна досягнути. Тому що я думаю, що у нас буде багато питань з приводу Комітету по деокупації, який буде боротися за свої повноваження, повірте мені, і тут нам треба бути активними. Якщо ми хоча би в цій частині зможемо досягти успіху, це вже буде великий плюс.

А питання міжнародного приватного права, повірте мені, питання ратифікації ще зараз на наш комітет натягувати, ми ніколи з них не вийдемо. Просто їх дуже багато і обсяг їх величезний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петрович.

Насправді, що стосується з деокупації, у нас перехідне правосуддя, от якраз у нас був круглий стіл в листопаді з цього питання. Так чи інакше ми стикаємося з цими питаннями. Тому от Сергій Анатолійович, я думаю, що якраз так само подивитися тематику з цієї сфери, це буде аргумент, чому так само робоча група запропонувала предмети відання.

Колеги! Сергій Владиславович, да, дякую, що ви...

СОБОЛЄВ С.В. Дякую.

Шановні колеги, я по першій частині – чи перетягувати на себе частину повноважень Комітету закордонних справ. Я би це не робив би теж, це завжди було предметом відання їх комітету, а от стосовно останньої норми, я думаю, ми всі розуміємо відповідальність, яка лягає на наш комітет. Фактично все, що стосується, наприклад, дії пролонгації або скасування дії закону, який регулює якраз державні органи на деокупованих територіях, все, що буде стосуватися безпосередньо особливостей і всіх інших питань – це фактично лягає на плечі нашого комітету. Але я думаю, що це набагато краще, якщо наш комітет буде це розглядати, оскільки саме підбір фахівців

дає можливість саме з точки зору правового регулювання розглянути всі ці дуже складні питання.

Стосовно назви – вона вже зафіксована законодавцем в назві; переліку комітетів... Тому я тут взагалі нічого не бачу, ми нічого нового не додаємо, і я б підтримав би цю пропозицію. Більше того, я вважаю, що це питання, яке вже треба буде починати готувати. Я думаю, що це питання, яке заслуговує на необхідність створення підкомітету. Це дуже вкладний процес підготовки таких законодавчих ініціатив, тому я тільки "за".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Хто ще хоче виступити? Василь Іванович?

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я, єдине, хотів би сказати, що давайте ми триматися за статтю 8 Конституції, далі не лізти, не втручатися, це вже внутрішні справи і дії нормативного активу Європи. Якщо ми забалакали про окуповані території, то давайте балакати, що таке деокуповані території, ми застосовуємо термін. То тоді давайте виходити з того, що ми як Комітет правової політики маємо юрисдикцію, по суті, на діяльність на предмет розгляду всіх комітетів. Тому що скрізь присутня правова політика. І якщо ми тут введемо: деокупація, окупація, давайте ми як правовий Комітет з правової політики повинен сказати, що таке конвенція 907-го року по правилах ведення війни, що таке конвенція 49-го року про правила, що ж таке війна, що таке окуповані території. Це все виписано, це вже виписано. Якщо де є адміністрація, чи нема адміністрації, яка система управління, яка система логістики, і існують суспільні відносини, які там є.

Це все виписано у міжнародних нормах, і воно кладеться на статтю 8 Конституції. І тому про те, що я казав, вот ета термінологія, якщо ми виводимо, то ми красимо і заходимо в ці... і ми можемо розписати, сказати і дати висновок: так що ж таке та територія? Що то там: окупована, єсть

окупаційні війська, є окупаційні структури управління, є чи нема? Я хочу вам сказати про те, що коли була окупація в 41-му році території України, то існували системи управління окупаційними військами, де працювали спеціальні підрозділи із залученням громадян України, починаючи із старост. Для інформації скажу, що вирішувалось на рівні територій окупаційних про те, що звільнення з полонів, з концтаборів громадян України, військових, які взяті в полон, – лише громадян України. Повторюю, це щоб ви розуміли, до 41-го року, до грудня 41-го року. Це тобто, що по правилах 907-го року – єсть така конвенція – все воно виписано про правила ведення війни. і якщо ми кажемо про те, що там окупація, значить там єсть війна. Ви подивіться... це друге.

І третє. Якщо в нас там єсть військові адміністрації, і не лише військово-цивільні, а вже є закон, ви знаєте, євроінтеграція, військові адміністрації. То про що ми ведемо про військовий стан, надзвичайний стан? І ми повинні чи виправити ті помилки, що наші попередники наробили, увівши по суті військові адміністрації, позбавивши систему управління самоврядування, передбачені статтею 7. І ми... Ну, самоуправління. Ми ніде від цього не відійдемо. А прикрити це словами "окупація", то не можуть існувати структури самоуправління, це просте-просте, як кажуть. І тому я хотів би, щоб все-таки ми виходили і з прав міжнародного права, що таке війна, оскільки ми ведемо про протистояння, тим більше збройне, тим більше наявності на красних лініях по ту і по ту сторону озброєних людей і системи управління, яка не просто призупинила систему управління, вірніше, систему самоуправління, вона її припинила, зліквідувала, зліквідувала. Це по суті, я не розумію, де ж окупація, якщо виходячи з Конвенції 1997 року. Давайте ми її почитаємо і дамо відповідь людям. Люди по цю сторону не знають, що там. А там тим більше не знають, що думаємо ми, як там зшивати. Ви знаєте, Президент дав команду строїть міст поперек Сіверського Донця. Не стіни строїть і вольєр для цієї території України, а єднати людей.

Давайте ми підтримаємо. І якраз наша політика якраз на це буде розрахована, на спільноту, на об'єднання. Ми зараз не можемо туди піти. От і все.

І тому давайте продумаємо. Оце слово, воно смисл нагуженный, ідея нагужена розколу нашого суспільства. Я б не хотів цього, повірте, 5 років ми всі це все бачимо і бачим куди воно приводить. Ви знаєте, що зараз уже в Мінську рішили, по суті, як на Україні кажуть, заховали... Мінські угоди, да. Тому я хотів би все-таки вернутись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Іванович.

Я пропоную проголосувати цей документ за основу. Якщо якісь редакційні правки, ми зараз будемо виставляти ці пропозиції на голосування, так буде простіше, да?

Хто за те, щоб прийняти проект постанови, запропонований нам Сергієм Анатолійовичем, будь ласка, прошу голосувати.

Хто – за?

_____ . За основу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу, да, за основу.

21. Зараз присутній у нас 21 народний депутат? 21. Одноголосно, за. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Що стосується...

20? Давайте ще, колеги, переголосуємо. Олеже Анатолійович, я все ж таки хочу від вас чути цю цифру, тому що я цю цифру проголошую на стенограму. Мені це незручно, що я роблю помилки в тих цифрах, які мені надають. Я ще раз наголошую... Принаймні ми будемо виконувати вимоги закону.

Ми переголосовуємо, колеги? 20 – за. Хто – проти? Нуль. Утримався? Один. Рішення прийнято.

Будь ласка, колеги, які є пропозиції щодо самого проекту документа?
Залишаємо, як є, да?

Єдине, у мене технічна правка, якщо можна, щоб секретаріат допоміг цим. У нас, подивіться, два питання: перше – вносимо на розгляду Верховної Ради проект Постанови Верховної Ради України про внесення змін до додатку до постанови і далі по тексту. І друге – доповідати під час розгляду проекту постанови.

Давайте напишемо так, як ми пишемо шаблоно. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити керівника робочої групи, народного депутата України Вельможного Сергія Анатолійовича, так? Редакційно ми так можемо подати?

Хто тоді за цей документ в цілому, за те, щоб прийняти його в цілому з редакційними уточненнями, які я запропонувала, прошу голосувати.

Хто – за? 19 – за. Хто – проти? Нуль. Утримався? Двоє. Таким чином рішення прийнято. Дякую колеги.

Чи є ще у нас питання по порядку денному "Різне"?

ВЛАСЕНКО С.В. Конфлікт інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конфлікт інтересів. Дякую, Сергій Володимирович, що ви мені нагадали про це.

_____. Давайте послухаємо пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте послухаємо пропозиції. Тому що ми прекрасно розуміємо, що Ольга Володимирівна у нас голова підкомітету, до предмету відання якого відносяться всі питання, що стосуються конституційної юстиції і стосовно тих питань, що законопроекти у нас не

протирічать Конституції України. Тому чи ми вбачаємо тут конфлікт інтересів, чи ми тут не вбачаємо конфлікт інтересів?

Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, а мы сигнализировали с трибуны Верховного Совета, что могут быть проблемы.

Але абсолютно точно, мені здається, що конфлікт інтересів є, коли мова йде про формування Конституційного Суду в той чи інший спосіб. Тому що виходить так, що, будучи учасником процесу, представником Верховної Ради, конкретна особа впливала на формування цього суду. Мова не йде про законодавство, а мова йде про фізичне формування суду. Тобто, якщо людина приймає участь в голосуванні за наслідками конкурсу, тобто в тому числі конфлікт інтересів в широкому сенсі, він же говорить, коли людина впливає, він не говорить, коли людина там переважно впливає чи якось по-інакшому. Є вплив? Є. Є вплив у доповідача по цьому питанню на позицію голосуючих? Звичайно є, який він, то вже інше питання. Якщо людина голосує своїм одним голосом, вона може вплинути і впливає на рішення, яке прийнято.

Але, я ще раз підкреслюю, це стосується не законодавства, а лише формування складу Конституційного Суду, от, припустимо, якби я це оцінював, то я б це кваліфікував так, що учасник процесу здійснював вплив на формування складу суду, який розглядає справу. Тому в цих ситуаціях для мене очевидний, в широкому сенсі, конфлікт. Звичайно, це не є конфлікт, передбачений Законом про запобігання корупції, бо там приватний інтерес, зрозуміло, я зараз говорю про широкий такий етичний конфлікт. За таких обставин, ну, найменше, що повинен зробити такий учасник процесу, він повинен заявити про таку обставину і попросити відводу судді. Ну, умовно кажучи, десь така паралель і аналогія, якщо в якийсь... Да, навіть от народний депутат України, якщо я, у мене є цивільна справа і я прихожу, і я голосував за цього суддю, будучи депутатом, то я про це завжди скажу і

скажу, що, можливо, в цьому є певний конфлікт інтересів, бо я розглядав це питання на комітеті по призначенню судді, я голосував за нього, як, це вже не грає ролі, чи за, чи проти, чи утримався, можливо, я подавав проти цього судді якісь запити і, ну, це може бути те, що називається в законі інша інформація, яка може свідчити про неупередженість. Тому мова... Упередженість, так. Мова не йде про законодавство, мова йде...

_____. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Мова не йде про позицію голови підкомітету в частині підготовки законодавства, яке би регламентувало діяльність Конституційного Суду або яесь голосування. Але мова іде, ну, в першу чергу про питання, пов'язані з формуванням складу Конституційного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я правильно зрозуміла, що робота Ольги Володимирівни в якості підголови комітету не буде конфліктом інтересу? Конфлікт інтересів лише тоді, якщо знову-таки комітет повернеться до питання конкурсу і заповнить вакантною посадою судді Конституційного Суду?

ВЛАСЕНКО С.В. Я би відповів на це питання в наступній спосіб. На перший погляд, такий конфлікт, ну, не прослідковується. Але може давайте зробимо по-інакшому, може давайте... Бо я погоджуюся з вами, пані голово, що це питання треба один раз вирішити і потім до нього не повертатись. Може давайте зробимо в такій спосіб, може візьмемо тайм-аут до наступного засідання і потім це обговоримо, якщо у когось будуть якісь думки. Бо я, на перший погляд, бачу конфлікт тільки в призначенні, ну, у впливі на призначення суддів. Але, можливо, над іншим треба подумати більш глибоко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Ну, нам треба чітко розмежовувати поняття конфлікт інтересів і питання упередженості. Якщо ми говоримо про конфлікт інтересів, то Регламент нам Верховної Ради прямо зазначає, що народний депутат бере участь в обговоренні, в голосуванні, якщо в нього є наявний конфлікт інтересів, тільки за однієї умови, якщо він про цей конфлікт заявив. Тому, заявивши про наявність конфлікту інтересів, народний депутат абсолютно спокійно може волевиявлятися і брати участь і в засіданнях, і в голосуваннях як комітетів, так і підкомітетів. Тому, мені здається, що тут немає ніякої проблеми. Більше того, це абсолютно доречно, коли представник підкомітету з питань конституційного права буде представником в Конституційному Суді, оскільки якраз це і є зв'язкою тієї, яка допомагає абсолютно чітко розуміти ті істотні обставини, які поєднують наш комітет з Конституційним Судом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хто ще хоче висловитися? Будь ласка, Олеже Анатолійовичу.

МАКАРОВ О.А. Колеги, якщо дозволите, в першу чергу давайте домовимось, що конфлікту інтересів класично в розумінні Закону "Про запобігання корупції" немає. Так само немає конфлікту інтересів, коли член комітету голосує за себе, коли там обирають, наприклад, голову підкомітету. Пропонується Макаров, я голосую за Макарова. Це не є конфліктом інтересів. Так само, як ви на виборах, коли голосуєте за себе, в сторінці для голосувань, це не є конфліктом інтересів.

ВЛАСЕНКО С.В. Але це покривається таємницею голосування.

МАКАРОВ О.А. Це перше.

Друге. Ніякого конфлікту інтересів у народного депутата в ситуації, яка описана, не буду повторювати, немає. Вона може теоретично виникнути у Представника Верховної Ради в Конституційному Суді, коли він там зустрінеться з суддею, щодо якого він висловлювався, наприклад, негативну характеристику він давав, агітував не голосувати за нього. А потім він приходить, і той суддя – доповідач, і там це може виникнути в майбутньому. Це буде не конфлікт інтересів, це буде питання упередженості-неупередженості, і там скоріше буде стояти питання не заміни судді Конституційного Суду, а заміни представника в такій ситуації.

А в усіх інших питаннях щодо виконання депутатом своїх повноважень, особливо на засіданні комітету, немає ніякого конфлікту інтересів. Якщо хочете, можемо комусь доручити підготувати доповідь з цього приводу, особливо з науковців. А зараз ми, очевидно, що голосувати не будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Василь Іванович зараз виступить, так. Мені здається, що це просто, дійсно, ну ми ж розуміємо, що колись, комусь захочеться заявити на комітеті про конфлікт інтересів, так, Сергій Володимирович, ніхто нічого не зупинить цю особу. Тому, в принципі, для нас просто необхідне визначення для нас самих, тому що наступне засідання комітету у нас будуть законопроекти, де комітет не є головним щодо відповідності Конституції.

Якщо тут немає жодних питань до нас, то ми розуміємо, що ми починаємо працювати в стандартному режимі, і Ольга Володимирівна у нас голова підкомітету як є так, і буде.

Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хотів би сказати про таку інституції, як Конституційний Суд. Він регулюється Конституцією, законом і Регламентом. Я акцентую увагу, три документи, які передбачають процедуральну і процесуальну діяльність, я повторюю процедуральну і процесуальну діяльність.

І те, що про конфлікт інтересів тут ведуть мову, я думаю, що воно взагалі сюди не в'яжеться аж ніяк, тим більше протидії корупції. Йде питання про те, що у нас 3 роки назад введено поняття "принцип справедливості", а до цього були і залишаються: об'єктивність, всебічність і недопустимість суб'єктивності, це ув'язнено зі справедливістю. От і все. І, якщо ми будемо вести мову про те, що на сьогоднішній день постійний представник, я з повагою, я ще раз повторюю, що Постійний представник в Конституційному Суді, делегований вищим законодавчим органом приймає рішення в будь-якому напрямку стосовно чи кадрового забезпечення, чи контролю за всебічністю розгляду, це є контроль, представник, він є суб'єктом конституційної юрисдикції. От про що йде мова, Постійний представник є суб'єктом конституційної юрисдикції на рівні з Конституційним Судом, з наявністю права заявляти відвід суддям. От про що йде мова. Піддавати ревізії об'єктивність діяльності судді. От про що йде мова. І далі. Забезпечувати законність дій в процедуральному... і конституційність високого суду конституційної юрисдикції.

І тому при наявності, що це є постійний представник у всіх інших справах, які стосуються мало-мальськи любого питання щодо Конституційного Суду, це єсть, називається відсутня правова етика, правозастосовча етика відносно того, що людина може приймати. Вона може викликати сумніви, чи справедливі, а в більшості своїй несправедливі, тому що у нас дуже багато людей, які заточені на те, щоб найти якусь шпаринку і познуцатись з людини, в тому числі і з постійного представника – я це бачив, повірте мені – в тому числі з постійного представника.

Тому от на цей все-таки, якщо подивитись на цей напрямок. Я думаю, що тут якраз ті правові, етико-правові конфлікти є. Оце є, оце є недопустимо, оце є чистота. І ми не можемо... я з усією повагою, зрозумійте, я просто трошки знаю вообщє судову владу і конституційну юстицію, і знаю, що там крутиться, робиться і тим більше, як приймаються ті рішення і які йдуть пресинги, і інше. Я можу вам розказати на закритому засіданні, да, на закритому засіданні.

_____ . Ми заради цього готові залишися. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто ще хоче виступити з цього питання? От я дивлюсь на Руслана Петровича.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я, в принципі, шановні колеги, і не уявляю тут серйозного конфлікту інтересів. Я навіть скажу більше, я вважаю, що це дуже добре, що Ольга Володимирівна буде представляти і нас в Конституційному Суді як Верховну Раду, і на комітеті як керівник підкомітету. Це ще більше зобов'язує її бути значно об'єктивнішою і значно відповідальнішою, розуміючи про те, що далі це рішення буде треба відстоювати в Конституційному Суді. І я думаю, що це добре, добрий вибір.

Інша справа, як постійний представник чи вона захоче далі залишатися на цій посаді після закінчення повноважень, те, що говорить Василь Іванович. Це її право, Василь Іванович, вона може і скористатися своїм правом, може не скористатися. Просто зараз вона виконує це як функцію. А от я був би теж представником Президента, але був на посаді народного депутата, я був представником Президента не на посаді. Це була функція, яку я виконував як народний депутат за згодою.

Я не знаю, чи є це в положенні, треба було би вписати, що за згодою обов'язково це має бути зроблено. Це немає значення. А от "за згодою" – це дуже важливо.

НІМЧЕНКО В.І. Руслан Петрович, щоб не було ніяких інсинуацій...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні-ні, я закінчу.

НІМЧЕНКО В.І. Я рекомендую колегу в судді Конституційного Суду.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Прекрасно. Давайте це зараз прийmemo на конкурсі і подовжимо конкурс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можемо. Вона ще за віком не підходить. Колеги, за віком не підходить. За віком Ольга Володимирівна не підходить ще.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Я висловився вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, мені здається, що на цій оптимістичній ноті ми можемо закрити засідання.

(Загальна дискусія)

Якщо ніхто більш не хоче виступити, жодних питань по пункту "Різне", тоді я вам дуже вдячна всім за роботу і за такий гарний настрій наприкінці, да, за два комітети, які ми провели. Комітет оголошується закритим. Всім дуже дякую. Гарного вечора.

Засідання комітету оголошую закритим.